

УДК 339.13: 62 (477)

Н. В. Добіжа,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету
ORCID ID: 0000-0002-8277-7977

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.10.55

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

N. Dobizha,
PhD in Economics, associate professor, associate professor of the department of finance, banking and insurance,
Vinnytsia educational-scientific institute of economics of Ternopil national economic university

STRATEGIC PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF INFRASTRUCTURE IN AGRICULTURAL MARKET IN GLOBAL ENVIRONMENT

У статті досліджено теоретико-методологічні та практичні засади розвитку інфраструктури ринку техніки. Обґрунтовано потребу матеріально-ресурсного забезпечення аграрного виробництва та створення міцної матеріально-технічної бази як пріоритетів для стратегічного розвитку ринку сільськогосподарської техніки. Розкрито сутність та визначено основні принципи інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки в Україні. Запропоновано та обґрунтовано стратегічні засади розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в умовах глобального середовища. Доведено, що інфраструктурні зв'язки є основою економічної системи, яка містить сукупність інфраструктурних компонентів, організаційно-правових форм, які відносять та формують систему взаємозв'язків між ринковими суб'єктами. Визначено, що в умовах глобалізованого середовища необхідно вирішити проблему створення вітчизняних модернізованих технічних засобів виробництва з метою забезпечення кількісного та якісного зростання фондового оснащення галузі на основі урахування урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Серед заходів організаційного забезпечення інфраструктурного розвитку ринку сільськогосподарської техніки першочергового вирішення потребують: цінова політика держави на ринку сільськогосподарської техніки; стан відтворення матеріально-технічної бази сільського господарства; інвестиційні можливостями сільськогосподарських товаровиробників; рівень розвитку ремонтно-технічного обслуговування машинно-тракторного парку; функціонування дилерсько-сервісної мережі підприємств, технологічних формувань з надання виробничо-логістичних послуг та інше.

The article deals with theoretical, methodological and practical principles of the development of the technology market infrastructure. The necessity of material and resource support of agrarian production and creation of a solid material and technical base as priorities for strategic development of agricultural machinery market is substantiated. The essence and the basic principles of the infrastructure provision of the agricultural machinery market in Ukraine are determined. The strategic principles of development of the infrastructure of the agricultural machinery market in the conditions of the global environment are proposed and grounded. Infrastructure communications are the basis of the economic system, which contains a set of infrastructure components, organizational and legal forms, which relations and forms a system of interconnections between market actors. In a globalized environment, it is necessary to solve the problem of creating domestic modernized technical means of production in order to provide quantitative and qualitative growth of stock equipment of the industry on the basis of taking into account domestic and foreign experience. Among the organizational factors of the infrastructure provision of agricultural machinery market it is advisable to focus on the following: legislative and regulatory decisions of the authorities; price policy of the state in the market of agricultural machinery; the state of reproduction of the material and technical base of agriculture; investment opportunities of agricultural commodity producers; level of development of repair and maintenance of machine-tractor park; the presence of dealer-service enterprises, machine-technological units for the provision of production services, distribution network, and more. It is determined that in the conditions of globalized environment it is necessary to solve the problem of creation of domestic modernized technical means of production taking

into account domestic and foreign experience. The production base for equipment modernization is the existing network of the most equipped repair and service enterprises, which include technical centers and workshops of modernization of manufacturers, the most equipped repair factories, special shops and repair and technical parks in different regions of the country. have highly skilled specialists.

Ключові слова: розвиток інфраструктура, ринок техніки, матеріально-технічне забезпечення, глобальне середовище.

Key words: development of infrastructure, technology market, material and technical support, global environment.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Інфраструктура ринку техніки є загальною основою для здійснення обмінних процесів, взаємодії та співпраці між її основними суб'єктами. Процес відтворення в аграрному виробництві тісно пов'язаний з використанням техніко-технологічної бази і вимагає постійного і комплексного оновлення, впровадження нових, більш просунутих елементів господарської діяльності, що лежить в основі ефективного функціонування аграрного сектора економіки.

Інтеграційні процеси, пов'язанні з посиленням впливу глобалізації на вітчизняну економіку, вимагають визначення пріоритетів подальшого розвитку окремих її секторів та галузей національного господарства. Сучасний розвиток аграрного сектору економіки об'єктивно вимагає формування нових й удосконалення діючих конкурентних механізмів на основі модернізації та розробки науково обґрунтованих інституціональних засад розвитку й підтримки ринкових конкурентних відносин, що будуть ефективними в умовах практичної реалізації й сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції не лише на внутрішньому, а й міжнародних ринках [1, с. 8].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Над питанням організаційного забезпечення розвитку економіки держави та її галузей в сучасних умовах господарювання працювали такі науковці: Іванишин В.В., Кормишкін Ю.А., Ксьонжик І.В., Лупенко Ю.О., Мельник В.І., Месель-Веселяк В.Я., Новоселов А.С., Світовий О.М., Скоцик В.Є., Хорунжий М.Ю. та інші. Проте, незважаючи на високий науковий рівень робіт, окремі аспекти окресленої проблеми залишаються недостатньо вивченими, зокрема проблема щодо стратегічних засад розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в умовах глобального середовища.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є визначення стратегічних засад розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в умовах глобального середовища. Для проведення дослідження застосовано діалектичний підхід. У процесі роботи використовуються такі методи: абстрактно-логічний; монографічний, методи порівняння та узагаль-

нення. Розробка стратегії вирішення проблем інфраструктурної підтримки можлива лише після процедури обліку всіх чинників на основі застосування методології системного аналізу, що дозволить, перш за все, розкрити та виявити всі існуючі взаємозв'язки між окремими елементами [2].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інфраструктура — це форма спеціалізації суспільного виробництва, що виникає в результаті безперервного історичного процесу його усупільнення, при цьому форма особливого роду, адже від неї залежить функціонування всього процесу відтворення [3].

Сучасна інфраструктура — невід'ємний компонент ділових стосунків. Завдяки їй бізнес є цивілізованою формою відносин між людьми. Важливо, що інфраструктура не нав'язана бізнесменам ззовні, а є породженням ділових стосунків, інфраструктура бізнесу сформувалася в результаті тривалої еволюції ділових стосунків і є сукупністю організаційно-правових форм, що опосередковують рух ділових відносин і пов'язують ці відносини (при всій їх різноманітності та різносуб'єктивності) в єдине ціле.

Основними принципами формування ринкової інфраструктури є такі [4]:

— наявність ефективної системи інфраструктурного забезпечення, яка визначає господарські взаємозв'язки між суб'єктами господарювання та регулює потоки товарів, послуг, фінансів, робочої сили, є обов'язковою умовою успішного функціонування ринкової системи господарювання;

— реформи, які відбуваються в Україні, мають на меті створення збалансованої ринкової економіки й одночасно сприяють розвитку всіх складників ринкової інфраструктури;

— важливим принципом формування інфраструктури є її стабільність, що передбачає стабільне функціонування основних елементів інфраструктури, а також законодавче їх забезпечення;

— кожний елемент ринкової інфраструктури повинен відзначатися чіткою цільовою спрямованістю на ефективний розвиток економіки, гнучкістю до умов ринкового середовища, максимально задовольняти потреби суб'єктів господарювання та відповідати міжнарод-

ним і державним стандартам якості обслуговування, взаємодії та керування.

Ринок формується в процесі розвитку товарного господарства та в узагальненому вигляді є формою економічного обміну, яка існує, з тих пір, як люди прийшли до висновку про практичну доцільність обмінюватися корисними предметами на основі взаємоприйнятних еквівалентів. Інфраструктура у загальному розумінні задовольняє умови виходячи із принципів її формування: стійкості; цілісності; функціональної необхідності; взаємодоповнення [5]. Під інфраструктурою розглядається сукупність елементів продуктивних сил у вигляді галузей, виробництв і видів діяльності, які надають цілісного характеру як усій національній економіці, так і окремим сферам та комплексам, функціональне призначення яких полягає, по-перше: у створенні загальних умов, що забезпечують ефективне функціонування основного виробництва і, по-друге: у забезпеченні відтворення робочої сили [6]. Володіючи характеристиками системного утворення із власною взаємопов'язаною структурою, реагуючи на вплив зовнішніх умов, інфраструктуру із притаманними їй чітко встановленими просторовими та часовими обмеженнями, котрі у розрізі взаємозалежності не мають можливостей суттєво змінюватись, слід розглядати як стійку систему із внутрішніми взаємозв'язками, котрі відіграють чи не найважливішу роль у відтворювальному процесі на національному, регіональному та міжнародному рівні. Суттєвим недоліком у цьому випадку є часто неможливість проведення прогресивних просторових перетворень, тому що докорінна реконструкція інфраструктури призведе до колосальних витрат. Незважаючи на зміну умов здійснення народногосподарської діяльності, нерівномірність розвитку інфраструктури залишається актуальною адже її розміщення безперечно тяжіє до центрів, котрі в минулому були промисловими гігантами.

Інфраструктура ринку техніки є загальною основою для здійснення обмінних процесів, взаємодії та співпраці між головними його суб'єктами. До інфраструктури ринку техніки відносяться фірмові технічні центри, дилерсько-сервісні підприємства заводів-виробників або незалежні приватні підприємства, що діють на основі договорів із заводами-виробниками, фірмові магазини з реалізації технічних засобів і запасних частин до них, машинно-технологічних формувань з надання виробничих послуг, прокатних пунктів, підприємств, які надають технічні засоби в оренду, агротехсервісні підприємства, дистриб'ютори виробників техніки [7].

До інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки відносяться також лізингові компанії, банки та інші фінансово-кредитні структури, які надають техніку у користування споживачам за лізинговими угодами, приватні підприємці, які постачають та обслуговують технічні засоби, ярмарки, аукціони, виставки, торгові доми. Основне призначення цих підрозділів інфраструктури ринку техніки полягає в забезпеченні високої концентрації попиту та пропозиції.

Інфраструктурне забезпечення є складовою частиною загального укладу економічного життя, носить підлеглий, допоміжний характер і забезпечує сталий соціально-економічний розвиток, визначає тактичні і

стратегічні орієнтири розвитку різних видів економічної діяльності [8]. Інфраструктура є сукупність організаційно-правових форм, які позначають рух ділових відносин і які ув'язують ці відношення при всьому їхньому різноманітті в одне ціле.

Однією з цілей реалізації "Стратегії сталого розвитку України до 2030 року" є створення життєстійкої інфраструктури, сприяння інклюзивному енергоефективному та інноваційному промислому розвитку. Завданнями по досягненню окресленої цілі, серед інших, й такі [9]:

- розвивати якісну інфраструктуру, включаючи регіональну й транскордонну та приділяючи особливу увагу забезпеченню недорогого і рівноправного доступу до неї для всіх;

- до 2030 року зменшити ступінь зносу до 40% та забезпечити оновлення основних засобів на 50% у таких видах економічної діяльності, як "Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність";

- до 2030 року довести частку доріг загального користування з твердим покриттям до 70%;

- до 2030 року збільшити рівень інтенсивності перевезень вантажів внутрішніми водними шляхами до 5 млн ткм на 1 км шляхів;

- сприяти впровадженню проектів відновлення економіки у регіонах України, які постраждали від воєнних дій, на основі інноваційного промислового розвитку, що використовує екологічно дружні, ресурсо- та енергозберігаючі технології, відновлювані джерела енергії, нематеріальне природокористування;

- підвищити частку переробної промисловості у валовій доданій вартості до 30%;

- сформувати організаційну інфраструктуру підтримки підприємництва у вигляді технопарків, бізнес-інкубаторів, мереж надання послуг підприємствам, зокрема на засадах державно-приватного партнерства; сприяти розвитку кластерних мереж. Необхідно модернізувати інфраструктуру і підприємства базових галузей промисловості, зробивши їх збалансованими за рахунок підвищення ефективності використання природних ресурсів та ширшого застосування енергоефективних і екологічно безпечних технологій чистого виробництва та інтегрованих систем управління згідно з міжнародними стандартами. Для забезпечення таких перетворень слід активізувати наукові дослідження, нарощувати технологічний потенціал промислових секторів, зокрема шляхом стимулювання інноваційної діяльності.

Суттєве скорочення машинно-тракторного парку в багатьох господарствах призвело до збільшення навантаження на обладнання, що зумовлює необхідність модернізації технічного обладнання. Важливе місце в розробці сільськогосподарської техніки займає створення машин, що дозволяє впроваджувати принципово нові технології і технологічні операції, і завдяки цьому не тільки підвищує продуктивність, а й створює найбільш сприятливі умови для підвищення продуктивності сільськогосподарської продукції, зниження втрат продуктів при зборі, забезпечення екологічної безпеки та безпечних умов праці.

Потреба оновлення сільськогосподарської техніки в умовах зумовлена зниженням темпів оновлення остан-

ніх, її постійним старінням, а також зростаючим зносом. Технологічні оновлення є об'єктивним процесом розширеного відтворення. Процес відтворення розвивається відповідно до його закономірностей, що відображає стратегію розвитку національної економіки та її галузей. Процес відтворення технології є безперервним, а засоби його впровадження оновлюються шляхом придбання нового обладнання, модернізації та капітального ремонту діючої. Відтворення сільськогосподарської техніки призначене для компенсації її фізичної та моральної амортизації.

В умовах глобалізованого середовища необхідно вирішити проблему створення вітчизняних модернізованих технічних засобів виробництва з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Виробничою базою для модернізації обладнання є існуюча мережа найбільш обладнаних ремонтно-обслуговуючих підприємств, до складу яких входять технічні центри та майстерні модернізації виробників, найбільш обладнані ремонтні фабрики, спеціальні цехи та ремонтно-технічні парки в різних регіонах країни.

Розвиток у країні вторинного ринку використаної техніки може забезпечити вирішення таких завдань: збереження автопарку автомобілів і підвищення технічних можливостей фермерських господарств; продовження терміну служби автомобілів і підвищення ефективності використання існуючого обладнання; забезпечення технології економічно слабких і середніх господарств з мінімально можливими витратами. Науково обґрунтованим у формуванні ефективної системи матеріально-технічного забезпечення є застосування логістичного підходу, що веде до регулювання матеріальних потоків. Ці потоки відбуваються при виробництві того чи іншого продукту; під час надання необхідних матеріалів, компонентів і матеріалів; при зберіганні готового продукту на складі, його розподіл і доведення його до споживача. Важливість матеріально-ресурсного забезпечення аграрного виробництва, створення міцної матеріально-технічної бази вимагає системного підходу до його цілеспрямованого розвитку, суттєвої структурної модернізації, спрямованої на забезпечення комплексної механізації всіх технологічних процесів виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, продукції, перенесення її на світовий агропродовольчий ринок [10].

Метою стратегії розвитку матеріально-технічної бази сільського господарства є забезпечення кількісного та якісного зростання фондового оснащення галузі, формування його активної частини в обсягах, здатних забезпечити своєчасне та якісне впровадження повний спектр сільськогосподарських робіт відповідно до сучасних енергозберігаючих та безпечних технологій [11]. Необхідність удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням виявляється ще й у тому, що на усіх циклах виробництва і переробки продукції у ланцюгу створення доданої вартості можна досягнути зменшення вартості готового продукту, знижуючи собівартість одиниці продукції, що збільшить його конкурентоспроможність. З іншого боку, не зменшуючи вартості готового продукту можна збільшити прибуток. При цьому і загальна величина доданої вартості може збільшуватися коли застосовуються ресурсоощадні тех-

нології [12]. Належне забезпечення матеріально-технічними ресурсами також дасть можливість диверсифікувати виробництво та наростити випуск необхідної продукції.

Важливою складовою інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки у наданні послуг технічного сервісу є сформована дилерська мережа, на розвиток якої впливає ряд чинників, у тому числі організаційних [13]. Серед організаційних чинників інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки доцільно зосередити увагу на таких: законодавчі та нормативні рішення органів влади; цінова політика держави на ринку сільськогосподарської техніки; стан відтворення матеріально-технічної бази сільського господарства; інвестиційні можливостями сільськогосподарських товаровиробників; рівень розвитку ремонтно-технічного обслуговування машинно-тракторного парку; наявність дилерсько-сервісних підприємств, машинно-технологічних формувань з надання виробничих послуг, дистрибуторської мережі та інше.

Щодо інвестиційних можливостей сільськогосподарських товаровиробників у формуванні інфраструктурного забезпечення, варто відзначити що саме інвестиції сприяють активізації розвитку інфраструктури ринку техніки. Реалізація процесу інвестування відбувається за умови організаційно-економічного забезпечення та з включенням таких основних його стадій, як управління інвестиційним забезпеченням й формування інвестиційних ресурсів. Визначення пріоритетних напрямів вкладення капіталу та реалізація інвестиційних проектів ґрунтуються на інвестиційній моделі суб'єктів господарювання та передують отриманню результатів вкладення капіталу [14, с. 24]. Завданням інвестиційного забезпечення інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки є створення конкурентоспроможного аграрного сектору з потужною техніко-технологічною базою виробництва.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Інфраструктурні зв'язки є основою економічної системи, яка містить сукупність інфраструктурних компонентів, організаційно-правових форм, які відносять та формують систему взаємозв'язків між ринковими суб'єктами. В умовах глобалізованого середовища необхідно вирішити проблему створення вітчизняних модернізованих технічних засобів виробництва з метою забезпечення кількісного та якісного зростання фондового оснащення галузі на основі урахування урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Серед організаційних чинників інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки доцільно зосередити увагу на таких: законодавчі та нормативні рішення органів влади; цінова політика держави на ринку сільськогосподарської техніки; стан відтворення матеріально-технічної бази сільського господарства; інвестиційні можливостями сільськогосподарських товаровиробників; рівень розвитку ремонтно-технічного обслуговування машинно-тракторного парку; наявність дилерсько-сервісних підприємств, технологічних фор-

мувань з надання виробничо-логістичних послуг та інше. Перспективні дослідження інфраструктури ринку техніки полягають у диференційованому розгляді усіх складових його формування.

Література:

1. Погріщук Б.В., Погріщук Г.Б. Конкурентоспроможність аграрного сектору: детермінанти глобального поступу. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. Вип. № 4. С. 7—17.
2. Мельник В.І., Хвiчiя-Дуве Г.Р. Організаційно-економічні аспекти формування інфраструктури аграрного сектора. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія "Економічні науки". 2018. № 2. С. 73—80.
3. Новоселов А.С., Волянська Т.В. Проблемы управления рыночной инфраструктурой в регионах Сибири. URL: lib.ieie.nsc.ru/docs/2015/.../17-NovoselovVolyanskaya.pdf (дата збернення 17.11.18).
4. Попадюк О.М. Розвиток інфраструктури аграрного ринку як складової системи механізмів підтримки. Економіка АПК. 2014. № 75—80. С. 75—80.
5. Кормишкін Ю.А. Систематизація та класифікація елементів бізнес-інфраструктури аграрного підприємства. Вісник Аграрної науки Причорномор'я. 2016. Вип. 4 (92). С. 41—50.
6. Хорунжий М.Ю. Організація агропромислового комплексу. К.: КНЕУ, 2001. 382 с.
7. Іванишин В.В. Становлення ефективного аграрного виробництва шляхом відновлення техніко-технологічної бази підприємств. Агросвіт. 2009. № 23. С. 24—27.
8. Ксьонжик І.В. Інфраструктурне забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій: теорія, методологія, практика: монографія. Херсон: Айлант, 2014. 470 с.
9. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата збернення 12.02.19).
10. Скоцик В.Є. Проблеми відтворення технічних засобів, як основи інтенсифікації виробництва сільськогосподарської продукції. Сталий розвиток економіки. 2013. № 4. С. 229—233.
11. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. — К.: ННЦ "ІАЕ", 2012. 182 с.
12. Світовий О.М. Управління матеріально-технічним забезпеченням зернопродуктового підкомплексу та формування доданої вартості. Економіка і суспільство. 2016. Вип. № 2. С. 171—174.
13. Скоцик В.Є. Організаційно-економічні засади формування інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки України. Агросвіт. 2018. С. 9—15.
14. Мельник В.І., Погріщук О.Б. Інвестиційне забезпечення аграрного сектору: розширення можливостей для України. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2018. Вип. № 3. С. 23—34.

References:

1. Pohrischuk, B.V. and Pohrischuk, H.B. (2017), "Competitiveness of the agrarian sector: the

determinants of global progress", *Visnyk Ternopil's'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, vol. 4, pp. 7—17.

2. Mel'nyk, V.I. and Khvichia-Duve, H.R. (2018), "Organizational-economic aspects of the formation of the infrastructure of the agrarian sector", *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, vol. 2, pp. 73—80.

3. Novoselov, A.S. and Volianskaia, T.V. (2015), "Problems of market infrastructure management in the regions of Siberia", available at: lib.ieie.nsc.ru/docs/2015/.../17-NovoselovVolyanskaya.pdf (Accessed 10 May 2019).

4. Popadiuk, O.M. (2014), "Development of the infrastructure of the agrarian market as a component of the system of support mechanisms", *Ekonomika APK*, vol. 75—80, pp. 75—80.

5. Kormyshkin, Yu.A. (2016), "Systematization and classification of elements of the business infrastructure of agrarian business", *Visnyk Ahrarnoi nauky Prychornomor'ia*, Vyp.4 (92), pp. 41—50.

6. Khorunzhyj, M.Yu. (2001), *Orhanizatsiia ahro-promyslovoho kompleksu [Organization of agro-industrial complex]*, KNEU, Kyiv, Ukraine.

7. Ivanyshyn, V.V. (2009), "The formation of efficient agricultural production by means of the restoration of the technical and technological base of enterprises", *Ahrosvit*, vol. 23, pp. 24—27.

8. Ks'onzhyk, I.V. (2014), *Infrastrukturne zabezpechennia sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku sil's'kykh terytorij: teoriia, metodolohiia, praktyka [Infrastructure provision of socio-economic development of rural areas: theory, methodology, practice]*, Ajlant, Kherson, Ukraine.

9. UNDP (2017), "Strategies for sustainable development of Ukraine until 2030", available at: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (Accessed 10 May 2019).

10. Skotsyk, V.Ye. (2013), "Problems of reproduction of technical means, as the basis for the intensification of agricultural production", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 4, pp. 229—233.

11. Lupenko, Yu.O. and Mesel'-Veseliak, V.Ya. (2012), *Stratehichni napriamy rozvytku sil's'koho hospodarstva Ukrainy na period do 2020 roku [Strategic directions of development of agriculture of Ukraine for the period till 2020]*, NNTs "IAE", Kyiv, Ukraine.

12. Svitovyj, O.M. (2016), "Management of material and technical support of grain product subcomplex and formation of added value", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 2, pp. 171—174.

13. Skotsyk, V.Ye. (2018), "Organizational-economic principles of the formation of the infrastructure provision of agricultural machinery market in Ukraine", *Ahrosvit*, vol. 14, pp. 9—15.

14. Mel'nyk, V.I. and Pohrischuk, O.B. (2018), "Investment provision of the agrarian sector: expansion of opportunities for Ukraine", *Visnyk Ternopil's'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, vol. 3, pp. 23—34.

Стаття надійшла до редакції 18.05.2019 р.